

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Volkshuisvesting en
Ruimtelijke Ordening

37870 | Ontwerpteam renovatie centraal hart Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch

Aanbestedingsleidraad aanmeldingsfase
Europese procedure van de
concurrentiegerichtte dialoog

Datum 28 november 2025

Colofon

Contactpersoon
T:

T.K. de Bruijn
06 11 64 12 79

Rijksvastgoedbedrijf
Transacties en Projecten
Inkoop en Contractmanagement
Korte Voorhout 7
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
Aanbesteding & samenwerking |
Rijksvastgoedbedrijf

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
1.1	Algemeen.....	1
1.2	Bijlagen.....	1
2	Beschrijving project en opdracht.....	2
2.1	Algemene kenmerken	2
2.1.1	Korte beschrijving	2
2.1.2	Nadere beschrijving	2
2.2	Hoeveelheid of omvang van de opdracht	6
2.3	Herzieningsclausule	6
2.4	Algemene voorwaarden.....	9
3	Aanbestedingsprocedure.....	10
3.1	Procedure.....	10
3.2	Elektronisch aanbestedingsproces.....	10
3.3	Planning	10
3.4	Nadere inlichtingen	11
4	Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen	12
4.1	Uitsluitingsgronden	12
4.1.1	Betrokkenheid in de voorbereidingsfase	12
4.1.2	EU-sanctiepakket Rusland	12
4.2	Geschiktheidseisen	13
5	Selectie	20
5.1	Selectie op basis van selectiecriteria	20
5.2	Selectiemethode (bepalen van de rangorde)	23
5.3	Totstandkoming rangorde bij gelijke score.....	24
6	Aanmelding	25
6.1	Algemeen	25
6.2	Aanmelding door een samenwerkingsverband van ondernemingen 25	
6.3	Aanmelding met een beroep op derden	25
6.4	In te dienen aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken.....	25
6.5	Uniform Europees Aanbestedingsdocument.....	27
6.6	Ondertekening(sbevoegdheid) documenten	27
7	Opvragen bewijsstukken en afronding aanmeldingsfase.....	29
7.1	Opvragen bewijsstukken (documenten in te dienen na verzoek).....	29

7.2	<i>Mededeling selectiebeslissing</i>	29
8	Motiveringen en slotbepalingen.....	30
8.1	<i>Motiveringen.....</i>	30
8.2	<i>Taal.....</i>	31
8.3	<i>Pre-contractuele waarschuwingsplicht.....</i>	31
8.4	<i>Verificatie gegevens.....</i>	32
8.5	<i>Herhalingsopdrachten</i>	32
8.6	<i>Procedure stopzetting en (tussentijdse) beëindiging.....</i>	34
8.7	<i>Wegvallen geselecteerde gegadigde(n)</i>	34
8.8	<i>Tegemoetkoming inschrijvingskosten</i>	34
8.9	<i>Integriteit.....</i>	34
8.10	<i>Blijvend voldoen aan eisen</i>	34
8.11	<i>Past Performance</i>	35
8.12	<i>Verwerking persoonsgegevens</i>	35
8.13	<i>Toepasselijk recht, forumkeuze en klachtenmeldpunt.....</i>	35
8.13.1	<i>Toepasselijk recht.....</i>	35
8.13.2	<i>Forumkeuze.....</i>	35
8.13.3	<i>Klachten.....</i>	35

1 Inleiding

1.1 Algemeen

Deze aanbestedingsleidraad bevat informatie over de Europese procedure van de concurrentiegerichtte dialoog van de opdracht "37870 | Ontwerpteam renovatie zittingzalengebied Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch" van het Rijksvastgoedbedrijf. Verder wordt verwezen naar de informatie zoals vermeld op het dashboard van deze aanbesteding op TenderNed.

1.2 Bijlagen

Bij deze aanbestedingsleidraad horen de volgende bijlagen:

1. Eigen Verklaring Sancties Rusland
2. Model opgave referentieopdrachten
3. Regeling Scheiding van Belang Rijksvastgoedbedrijf 16.1 (RSBR 16.1)
4. Aanbestedingsleidraad dialoog- en inschrijvingsfase met bijbehorende bijlagen
5. Contractdocumenten met bijbehorende stukken
6. Documentenoverzicht

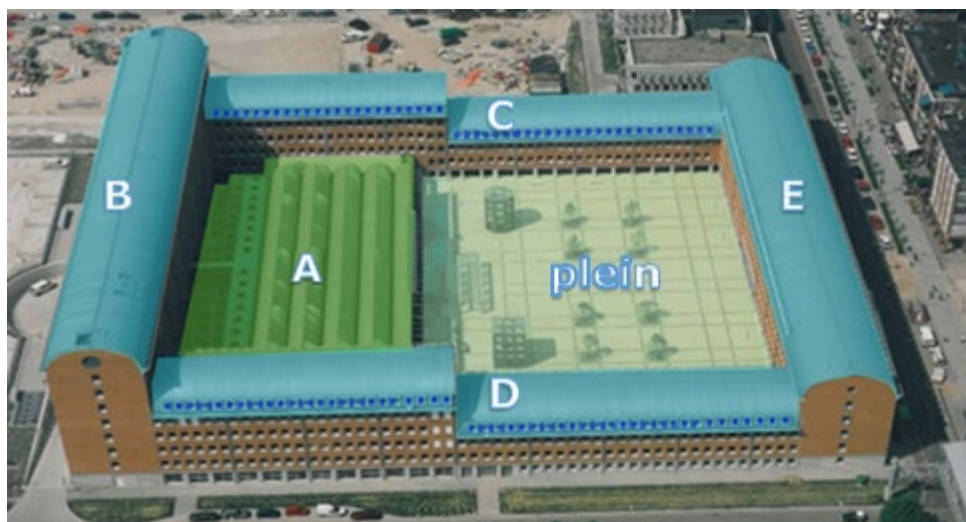
Om te voorkomen dat eenieder via raadpleging van door het Rijksvastgoedbedrijf op TenderNed gepubliceerde aankondigingen in het bezit kan raken van vertrouwelijke informatie zoals de volledige plattegronden, zullen deze aanbestedingsstukken conform het document "Documentenoverzicht" pas in de dialoog- en inschrijvingsfase via TenderNed beschikbaar worden gesteld. Deze vertrouwelijke informatie zal uitsluitend worden gedeeld aan de gegadigden die een uitnodiging tot deelneming aan de dialoog hebben ontvangen en op bedrijfsniveau getekende geheimhoudingsverklaring hebben overhandigd. Het Rijksvastgoedbedrijf beroept zich in dit verband op artikel 4.8.2 ARW 2016.

2 Beschrijving project en opdracht

2.1 Algemene kenmerken

2.1.1 Korte beschrijving

Het Rijksvastgoedbedrijf is voornemens een opdracht te verstrekken voor het maken van een ontwerp en bestek van de benodigde renovatie en herstructurering van het centrale hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch. Dit betreft voornamelijk bouwdeel A op de volgende afbeelding.

2.1.2 Nadere beschrijving

Het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch is in 1999 in gebruik genomen, waardoor er gelet op de leeftijd van het pand een renovatie met groot onderhoud en waar nodig functionele aanpassingen noodzakelijk is. Vanwege de omvang van het pand is de renovatie in meerdere projecten opgeknipt. In een separaat project heeft de renovatie van het kantorendeel (bouwdeel B, C, D en E) van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch plaatsgevonden, waarbij het werk in juni 2023 is geaccepteerd en in september 2023 in gebruik is genomen.

Het nu voorliggende project richt zich op de renovatie van het centraal hart (bouwdeel A). Het centraal hart van het paleis van justitie vormt het hart van het primair proces, en omvat het zittingszalengebied, het gehechtengebied, de verbindingen daartussen en het publieksgebied, inclusief de entree, het archief en de expeditie met post en magazijn e.d.. In bouwdeel A is zowel grootschalig vervangingsonderhoud als functionele aanpassingen noodzakelijk. Deze functionele aanpassingen zijn ontstaan vanwege dat de eisen die worden gesteld aan het primair proces 'rechtspreken' in de loop van de jaren zijn veranderd. Hierdoor is er een behoefte ontstaan om het centraal hart te herstructureren, met respect voor de bestaande architectuur, interieur en kunst. Indien het voor het verbeteren van de inpandige ruimtelijkheid, zoals het verhogen van het comfort van de gebruikruimten, het optimaliseren van de lichtinval en het creëren van een meer open en functionele plattegrond, nodig is om de gevel te verplaatsen, dan kan daar ruimte voor worden gegeven. Belangrijk aandachtspunt is de beeldkwaliteit van het gebouw, zowel in relatie tot de architectonische uitstraling als tot de samenhang met de monumentale status.

De grote uitdaging binnen dit project is om werkzaamheden uit te voeren terwijl het pand in gebruik blijft. Er zullen rechtszittingen worden gehouden tijdens de uitvoering. Die wens heeft invloed op het (kunnen) realiseren van het programma, de kosten, de aanpak en het tijdsplan van het project.

Beoogde projectresultaat en projectafbakening

Er dient in het centraal hart een grootschalige renovatie plaats te vinden, waarbij ook functionele verbeteringen worden doorgevoerd. Dit omvat de entree, het zittingszalengebied, het gehechtengebied, de verbindingen daartussen en het publieksgebied, de enquêtezalen onder de kantoorvleugels van bouwdeel C en D, de parkeerkelder en het binnenterrein (Hugo de Grootplein). De renovatie en de functionele verbeteringen zijn onder te verdelen in drie hoofdcategorieën voor de scope van het project.

1. Ordering functies i.v.m. verbeteren functionaliteiten en logistiek

- Onderzoeken mogelijkheden logistiek liftontsluiting kantoren-parkeergarage.
- Verbeteren van de functionaliteit van het gehechtengebied.
- Verbeteren van de functionaliteit en effectiviteit van het centraal hart.
- Verbeteren van de entreegebied en in het bijzonder het scanstraat deel.
- Verbeteren van de gastvrijheid en belevingswaarde van het entreegebied.
- Verwerken Integrale Toegankelijkheid standaard (hierna: ITs) aanbevelingen.

2. Zittingszalen en meubilair

- Verbeteren spraakverstaanbaarheid zittingszalen.
- Verbeteren beveiliging van twee specifieke zittingszalen (categorie 4 zittingen).
- Het digitaliseren van zittingszalen en zittingsruimten in samenwerking met Informatievoorzieningsorganisatie Rechtspraak (hierna: IVO).
- Het Arbo-conform maken van zittingsmeubilair in samenwerking met IVO.

Het gebouw en het meubilair in de zittingszalen en in de publieke hal maakt een integraal deel uit van het ontwerp van de oorspronkelijke architect VandenHove, waarbij auteursrecht van toepassing is.

3. Techniek en onderhoudswerk

- Doen van het noodzakelijke vervangingsonderhoud installaties.
- Onderzoeken invloed WKO op het warmteafgiftesysteem van het centraal hart en het realiseren van deze WKO.
- Introductie DAS netwerk, mede als antennesysteem voor het beveiligde, landelijke, digitale communicatiesysteem voor de Nederlandse hulddiensten (C2000 systeem).

Het beoogd projectresultaat is een gerenoveerd centraal hart (binnen de vastgestelde gebiedsscope), waarbij alle gewenste functionele aanpassingen zijn aangebracht en het daarmee samenhangende renovatiewerk en vervangingen zijn uitgevoerd.

Fasering, doelen en kritische succesfactoren van de opdracht

De opdracht bestaat uit de volgende fases:

- Ontwerpfase:
 - Voorontwerp (VO);
 - Definitief ontwerp (DO);
 - Technisch ontwerp (TO) (bestek);
- Prijs- en contractvormingsfase;
- Uitvoeringsfase.

Hoofddoel

Het plegen van grootschalig vervangingsonderhoud en het herinrichten en verduurzamen van het zittingszalengebied, tot een functioneel, toekomstbestendig, veilig, toegankelijk en onderhoudbaar paleis van justitie met respect voor de bestaande architectuur, interieur en kunst, waarbij de werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd worden.'

Betrokken partijen

Bij de uitvoering van de opdracht is er sprake van het Rijksvastgoedbedrijf als opdrachtgever richting de adviseur, de Raad voor de rechtspraak als opdrachtgever van het Rijksvastgoedbedrijf en de gebruikers die namens het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch de gebruikersgroepen vertegenwoordigen. De gebruikersgroepen van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch bestaan uit medewerkers (gerechtshof, rechtbank en Openbaar Ministerie), bezoekers, ketenpartners en verdachten/gehechten.

Doelen & KSF's

Thema	Doel	Kritische succesfactor (KSF)
Proces	1. Een beheersbaar en uitvoerbaar ontwerptraject Het ontwerptraject verloopt gestructureerd en beheerst, met heldere communicatie en samenwerking tussen alle betrokken partijen, waarbij het ontwerp een gefaseerde en uitvoerbare bouwwijze mogelijk maakt die een maximale ongestoorde doorgang van het primaire proces borgt.	1.1. Integraal en beheerst ontwerpproces De adviseur zorgt in het ontwerptraject met duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en besluitvorming voor een integrale en continue beheersing van kwaliteit, geld, tijd en risico's. Ontwerpkeuzes zijn goed onderbouwd en afgestemd op functionele behoeftes, kwaliteitseisen, technische uitvoerbaarheid, beheer- en onderhoudsaspecten en kosten. Rekening houdend met werkzaamheden van derden en afstemming daarop.
		1.2. Actieve afstemming en vroegtijdige gebruikersbetrokkenheid De adviseur zorgt in het ontwerptraject voor een gestructureerde planning en proactieve afstemming tussen alle betrokken partijen (of vertegenwoordigers daarvan) inclusief een participatietraject met de nabije omgeving. Het proces is zo ingericht dat de Raad voor de rechtspraak tijdig kan meedenken en invloed kan uitoefenen op keuzes.
		1.3. Ontwerp gericht op continuïteit van het primaire proces De adviseur zorgt in het ontwerptraject voor een gefaseerde en uitvoerbare bouwwijze zodat het primaire proces tijdens de renovatie ongestoord kan doorgaan en overlast tot een minimum wordt beperkt.
Gebruikswaarde	2. Een functioneel en flexibel centraal hart van het gebouw Het ontwerp voor het centrale hart van het gebouw draagt bij aan de ruimtelijke en functionele samenhang van het gehele paleis van justitie en is flexibel van opzet.	2.1. Ruimtelijke en functionele samenhang De adviseur zorgt voor een ontwerp waarin functies logisch geclusterd en onderling verbonden zijn, waardoor het centrale hart van het gebouw bijdraagt aan de ruimtelijke en functionele samenhang en een goed functionerend paleis van justitie. Het ontwerp ondersteunt de gebruikersprocessen optimaal.

		2.2. Meervoudig gebruik De adviseur zorgt voor een ontwerp waarin de indeling van de ruimtes aanpasbaar is van inzet om meervoudig gebruik te faciliteren.
Belevingswaarde	3. Een (zichtbaar en herkenbaar) centraal hart van het gebouw dat zorgvuldig is ingebed in haar omgeving Het centrale hart van het gebouw is zorgvuldig ontworpen met oog voor de bezoeker, zichtbaar en herkenbaar en goed ingebed in haar omgeving.	3.1. Zichtbaar en herkenbaar ontwerp De adviseur zorgt voor een ontwerp waarbij het centrale hart van het gebouw voor alle doelgroepen zichtbaar is en herkenbaar is als publieke autoriteit in de stad.
		3.2. Beleving van de bezoeker en inbedding in de omgeving De adviseur zorgt voor een ontwerp dat goed wordt ingebed in zijn omgeving en bijdraagt aan het welbevinden van de bezoeker.
	4. Een zorgvuldige omgang met het bestaande gebouw Het centrale hart van het gebouw is zorgvuldig ontworpen in samenhang met de bestaande architectuur, interieurarchitectuur, kunst en cultuur- en kunsthistorische waarden.	4.1. Respect voor cultuurhistorische waarde De adviseur zorgt voor een ontwerp waarin een zorgvuldige omgang met de bestaande cultuurhistorische waarde van architectuur en interieurarchitectuur wordt geborgd. De erven van de oorspronkelijke architect worden hierbij betrokken.
		4.2. Respect voor kunsthistorische waarde De bestaande kunst is zorgvuldig geïntegreerd in de bestaande architectuur en het interieur; en dient in het ontwerp gericht te zijn op behoud en waar nodig restauratie.
		4.3. Nieuw in samenhang met het bestaande De adviseur zorgt voor een ontwerp waarin aanpassingen en uitbreiding aan en op de bestaande architectuur, interieurarchitectuur en kunst in balans worden gebracht met het bestaande.
	5. Een veilig, prettig, gastvrij en toegankelijk centraal hart van het gebouw Het ontwerp voor het centrale hart van het gebouw draagt bij aan een omgeving, waarin rechtsstatelijkheid, veiligheid, werk- en verblijfskwaliteit, gastvrijheid en toegankelijkheid in balans zijn. Gebruikers voelen zich beschermd, zonder dat de daarvoor benodigde beveiligingsmaatregelen de boventoon voeren.	5.1. Integraal veilige omgeving De adviseur zorgt voor een ontwerp waarin logische en veilige logistieke stromen met heldere oriëntatie centraal staan. De fysieke en sociale veiligheid van de gebruikers wordt hierin geborgd, zonder afbreuk te doen aan de gastvrije beleving. Beveiligingsmaatregelen zijn functioneel en subtiel vormgegeven, zodat gebruikers zich beschermd voelen zonder dat beveiligingsmaatregelen visueel of ruimtelijk domineren.
		5.2. Aangenaam werk- en verblijfskwaliteit De adviseur zorgt voor een ontwerp waarin functionaliteit, akoestiek, verlichting en binnenklimaat optimaal op elkaar zijn afgestemd, waardoor een aangename en gezonde werk- en verblijfsomgeving ontstaat. Daarbij is het zittingszalengebied integraal toegankelijk en gastvrij en uitnodigend ingericht, met bijzondere aandacht voor kwetsbare gebruikers.

Toekomstwaarde	6. Een toekomstbestendig, duurzaam en onderhoudsvriendelijk centraal hart van het gebouw Het ontwerp voor het centrale hart van het gebouw is gericht op de lange termijn. Hierdoor ontstaat een centraal hart van het gebouw dat veerkrachtig en duurzaam kan functioneren, ook bij veranderende maatschappelijke en technologische omstandigheden.	6.1. Veerkrachtig ontwerp De adviseur zorgt voor een ontwerp waarbij rekening gehouden wordt met de ruimtelijke aanpasbaarheid, de ontwikkeling van de digitale rechtspraak en toekomstige uitbreidbaarheid en veranderbaarheid van functies en AV- en ICT-voorzieningen.
		6.2. Duurzaam ontwerp De adviseur zorgt voor een klimaatadaptief en natuurinclusief ontwerp dat is ingebed in de lokale omgeving. Uitputting van grondstoffen en klimaatimpact worden geminimaliseerd, lokale klimaatrisico's gemitigeerd en de lokale biocultuur versterkt. Er wordt een circulaire ontwerpstrategie toegepast, met gebruik van circulaire en biobased materialen en hergebruik van vrijkomende materialen waar mogelijk. Ontwerpkeuzes zijn gericht op energiezuinig gebruik en op emissieloos bouwen.
		6.3. Onderhoudsvriendelijk ontwerp De adviseur zorgt voor een ontwerp dat rekening houdt met praktische onderhoudsaspecten, zoals dagelijkse schoonmaak, eenvoudige toegang tot installaties, gebruiksvriendelijke onderhoudsoplossingen en het beperken van onderdelen die frequent onderhoud vereisen.

De basisovereenkomst voor deze opdracht wordt aangegaan voor de duur van 278 weken. De genoemde data en/of looptijd zoals vermeld in de (concept)contractdocumenten zijn leidend.

2.2 Hoeveelheid of omvang van de opdracht

De totale omvang bedraagt ca. 3.000 m² bvo, waarvan ongeveer de helft in bouwdeel A (en onder kantoorvleugels C en D en het plein) ligt en de helft in de parkeerkelder ligt.

Overzicht algemene kenmerken

Disciplines: advies en ontwerp voor architectuur, interieurarchitectuur, bouwkunde, constructie, technische installaties, ICT, data, beveiligingstechniek, bouwfysica, akoestiek, brandveiligheid, ontwerpcoördinatie, bouwkosten.

2.3 Herzieningsclausule

Tijdens de looptijd van de overeenkomst zijn drie herzieningsclausules van kracht. Deze herzieningsclausules vormen geen onderdeel van de basisopdracht en zijn daarmee geen onderdeel van de inschrijvingssom.

1. Wijziging in het kader van directievoering en bouwtoezicht

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft het voornemen om de uitvoeringswerkzaamheden van de renovatie en herstructurering van bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch op basis van een TO/bestek (onder toepassing van UAV 2012) aan een aannemer op te dragen.

Indien voor deze uitvoeringswerkzaamheden een aanbesteding wordt gestart en een overeenkomst met een aannemer wordt gesloten, heeft het Rijksvastgoedbedrijf behoefte aan een adviseur die gedurende de uitvoeringsfase en de nazorgfase directievoering en bouwtoezicht op de uitvoeringswerkzaamheden levert. Hierdoor behoudt het Rijksvastgoedbedrijf zich het éézijdige recht voor om deze behoefte aan directievoering en bouwtoezicht als wijziging op te dragen aan de adviseur van de basisopdracht.

De omvang van deze herzieningsclausule is als volgt.

1. Dienstverlening in de uitvoeringsfase:
 - Leveren van één directievoerder en twee toezichthouders (één bouwkundig en één installatietechnisch) conform UAV 2012 (versie 2025) voor de uitvoeringsfase van 36 maanden;
 - Bijwonen en begeleiden van vooropname, beproeving type 1 en type 2;
 - Begeleiden van oplevering, concept revisiebescheiden, overdrachtstukken en controle op restpunten;
 - Begeleiden van de overdracht naar directie Vastgoedbeheer van het Rijksvastgoedbedrijf.
2. Dienstverlening in de nazorgfase:
 - Leveren van één directievoerder conform UAV 2012 (versie 2025) voor de nazorgfase van 12 maanden;
 - Controle van de inhoud, volledigheid en vorm revisiebescheiden en overdrachtstukken;
 - Begeleiden van afhandeling van restpunten;
 - Begeleiden en bijwonen van momenten in het onderhoud- en garantietermijn;
 - Afhandelen van definitieve afronding verplichtingen aannemer.

Indien deze herzieningsclausule wordt afgeroepen zal het Rijksvastgoedbedrijf vóór afronding van het TO/bestek conform de gespecificeerde omvang van de herzieningsclausule een meerwerk offerteaanvraag bij de adviseur indienen. De adviseur specificeert in deze meerwerk offerte het uurtarief en de ureninzet van de directievoerder en toezichthouders. Indien deze meerwerkofferte niet meteen tot akkoord van het Rijksvastgoedbedrijf leidt, kan er overeenstemming plaatsvinden waaruit volgt of de (eventueel herziene) meerwerkofferte wel of niet zal worden geaccordeerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij een akkoord op de meerwerk offerte vanuit het Rijksvastgoedbedrijf zal deze herzieningsclausule enkel worden opgedragen indien de aanbesteding van het werk succesvol gegund wordt. De herzieningsclausule vindt plaats onder dezelfde (algemene) voorwaarden als de hoofdopdracht.

2. Wijziging in het kader van waterproblematiek

In bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch is sprake van lekkage problematiek. Onderdeel van de hoofdopdracht is het ontwerpen van een oplossing waarmee de lekkages in de gevel en het dak van bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch verholpen worden.

Naast hetgeen wat reeds onderdeel is van de basisopdracht is er echter ook sprake van overige waterproblematiek in bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch. De twee vijvers naast de hoofdingang hebben beide last van lekkages, waardoor het souterrain hieronder aangetast wordt. Het ontwerpen van een oplossing voor deze overige waterproblematiek in bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch wordt via een ander project van het Rijksvastgoedbedrijf gerealiseerd.

Het kan echter zijn dat het Rijksvastgoedbedrijf deze uitvoeringswerkzaamheden wil neerleggen bij de aannemer die de uitvoeringswerkzaamheden van de renovatie en herstructurering van het centrale hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch realiseert.

Indien het Rijksvastgoedbedrijf dit daadwerkelijk voornemens is betekent dit dat de ontwerpoplossing van de overige waterproblematiek van bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch in het VO, DO en TO/bestek van de basisopdracht geïntegreerd moet worden. Hierdoor behoudt het Rijksvastgoedbedrijf zich het éézijdige recht voor om deze behoefte aan het integreren van de ontwerpoplossing van de overige waterproblematiek van bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch in het VO, DO en TO/bestek als wijziging op te dragen aan de adviseur van de basisopdracht.

Indien deze herzieningsclausule wordt afgeroepen zal het Rijksvastgoedbedrijf, zodra de ontwerpoplossing van de overige waterproblematiek in bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch afgerond is (naar verwachting februari 2027), een meerwerk offerteaanvraag bij de adviseur indienen. De adviseur specificeert in deze meerwerk offerte de impact, zowel op tijd, kwaliteit als kosten, van het integreren van de ontwerpoplossing van de overige waterproblematiek in de verschillende ontwerpfases. Indien deze meerwerk offerte niet meteen tot akkoord van het Rijksvastgoedbedrijf leidt, kan er overeenstemming plaatsvinden waaruit volgt of de (eventueel herziene) meerwerk offerte wel of niet zal worden geaccordeerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij een akkoord op de meerwerk offerte vanuit het Rijksvastgoedbedrijf zal deze herzieningsclausule worden opgedragen. De herzieningsclausule vindt plaats onder dezelfde (algemene) voorwaarden als de basisopdracht.

3. Wijziging in het kader van fasering

Conform de hoofdopdracht zullen de uitvoeringswerkzaamheden van de renovatie en herstructurering van het centraal hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch in twee fases gespiegeld plaatsvinden. Dit houdt in dat tijdens de uitvoeringswerkzaamheden altijd een deel van de zittingszalen inclusief ondersteunende ruimtes, voorzieningen en faciliteiten buiten gebruik is. In verband met geluidsoverlast en het door kunnen functioneren van het primair proces van het paleis van justitie is momenteel het uitgangspunt in de hoofdopdracht dat er twee lege zittingszalen als geluidsbuffer noodzakelijk zijn. Het Rijksvastgoedbedrijf is momenteel nog bezig met het uitvoeren en laten analyseren van geluidstesten, waarvan de resultaten vermoedelijk eind van 2025 bekend zullen zijn.

Vanuit deze geluidstesten kan het noodzakelijk blijken dat er meer dan twee lege zittingszalen nodig zijn als geluidsbuffer, wat vervolgens veel impact gaat hebben op de doorgang van het primair proces van het paleis van justitie. Dit zou kunnen betekenen dat het uitgangspunt, dat de uitvoeringswerkzaamheden van de renovatie en herstructurering van het centraal hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch in twee fases gespiegeld plaatsvindt, wijzigt naar in ofwel in één fase dan wel in een drie fases. Hierdoor behoudt het Rijksvastgoedbedrijf zich het éézijdige recht voor om deze wijziging in fasering als wijziging op te dragen aan de adviseur van de hoofdopdracht. Het afroepen van deze herzieningsclausule kan ook reeds in de aanbesteding plaatsvinden waardoor de impact op prijs, kwaliteit en geld reeds bij inschrijving meegenomen kan worden.

Indien de renovatie en herstructurering van het centraal hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch in één fase plaatsvindt zal het volledige bouwdeel A uithuizen, waardoor er niet langer in het VO, DO en het TO tussenfases en tijdelijke voorzieningen moeten worden ontworpen en er sprake is van minderwerk.

Indien deze variant van de herzieningsclausule tijdens de uitvoering van de opdracht wordt afgeroepen zal het Rijksvastgoedbedrijf een minderwerk offerteaanvraag bij de adviseur indienen. De adviseur specificeert in deze minderwerk offerte de impact, zowel op tijd, kwaliteit als kosten. Bij een akkoord op de minderwerk offerte vanuit het Rijksvastgoedbedrijf zal deze herzieningsclausule worden opgedragen.

Indien de renovatie en herstructurering van bouwdeel A van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch in drie fases plaatsvindt zal er gedurende het VO, DO en het TO meer tussenfases en tijdelijke voorzieningen moeten worden ontworpen, om te borgen dat het primair proces van het paleis van justitie ongehinderd kan blijven functioneren. Indien deze variant van de herzieningsclausule tijdens de uitvoering van de opdracht wordt afgeroepen zal het Rijksvastgoedbedrijf een meerwerk offerteaanvraag bij de adviseur indienen. De adviseur specificeert in deze meerwerk offerte de impact, zowel op tijd, kwaliteit als kosten. Indien deze meerwerk offerte niet meteen tot akkoord van het Rijksvastgoedbedrijf leidt, kan er overeenstemming plaatsvinden waaruit volgt of de (eventueel herziene) meerwerkofferte wel of niet zal worden geaccordeerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij een akkoord op de meerwerk offerte vanuit het Rijksvastgoedbedrijf zal deze herzieningsclausule worden opgedragen. De herzieningsclausule vindt plaats onder dezelfde (algemene) voorwaarden als de basisopdracht.

2.4

Algemene voorwaarden

De basisovereenkomst wordt gesloten op basis van de DNR 2011 (De Nieuwe Regeling 2011, Rechtsverhouding opdrachtgever – architect, ingenieur en adviseur) met de ABAA DNR 2011 (Algemene Bepalingen van het Rijksvastgoedbedrijf voor opdrachten aan Architecten en Adviseurs 2011).

3 Aanbestedingsprocedure

3.1 Procedure

De aanbesteding verloopt volgens de Europese concurrentiegerichte dialoog uit hoofdstuk 4 van het ARW 2016. Dit betekent dat de aanbesteding in twee fasen plaatsvindt.

In de eerste fase (de aanmeldingsfase) worden alle geïnteresseerde ondernemingen in de gelegenheid gesteld zich aan te melden als gegadigde. Het doel van deze fase is om maximaal drie gegadigden te selecteren die worden toegelaten tot de dialoog- en inschrijvingsfase.

3.2 Elektronisch aanbestedingsproces

Deze aanbesteding verloopt volledig via TenderNed. Dit betekent dat alle communicatie in beginsel via TenderNed verloopt en dat aanmeldingen en inschrijvingen uitsluitend via TenderNed kunnen worden ingediend.

Voor deelneming aan deze aanbesteding dient een onderneming te zijn geregistreerd bij TenderNed. De "Gebruiksvoorwaarden TenderNed" zijn van toepassing.

Van een onderneming wordt verwacht dat deze alle benodigde kennis heeft om op een correcte wijze een aanbestedingsprocedure te kunnen doorlopen via TenderNed. Voor meer informatie wordt verwezen naar de animatievideo "Inschrijven via TenderNed" van het Rijksvastgoedbedrijf. De animatievideo is te raadplegen via [Aanbestedingen via TenderNed | Onderwerp | Rijksvastgoedbedrijf](#). In deze animatievideo wordt uitgelegd waar ondernemingen rekening mee moet houden wanneer zij besluiten deel te nemen aan een aanbesteding van het Rijksvastgoedbedrijf die via TenderNed verloopt.

Ondernemingen dienen rekening te houden met de technische aspecten van elektronisch aanbesteden. In dat kader wordt geadviseerd om de aanmelding en/of inschrijving niet op het laatst mogelijke moment te verzenden. In geval van onvoorziene storingen van TenderNed wordt geadviseerd om direct contact op te nemen met:

- de in de colofon en/of TenderNed vermelde contactpersoon van deze aanbesteding, en
- de servicedesk van TenderNed.

3.3 Planning

Op TenderNed en in deze aanbestedingsleidraad is de planning van de aanbestedingsprocedure opgenomen. Bij tegenstrijdigheden prevaleert de planning op TenderNed.

Het Rijksvastgoedbedrijf behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor de planning aan te passen. Met uitzondering van de wettelijk vastgestelde termijnen kunnen geen rechten worden ontleend aan de gegeven planning.

Planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen	
Omschrijving	Datum
Uiterste datum indienen verzoeken om nadere inlichtingen aanmeldingsfase	15 januari 2026, 23:59 uur
Publicatie Nota van Inlichtingen aanmeldingsfase	22 januari 2026
Sluitingsdatum indienen aanmelding	29 januari 2026, 09:30 uur
Mededeling selectiebeslissing & beroepsperiode tegen selectiebeslissing (7 kalenderdagen)	12 maart 2026
Versturen uitnodiging tot deelneming aan de dialoog	20 maart 2026

Tabel planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen

3.4

Nadere inlichtingen

Nadere inlichtingen zoals bedoeld in artikel 4.21 ARW 2016 dienen uiterlijk op het in de tabel *planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen* genoemde tijdstip te worden ingediend via "Vragen en antwoorden" op het dashboard van deze aanbesteding. De verantwoordelijkheid voor het tijdig en juist verzoeken van nadere inlichtingen ligt bij de ondernemingen.

De vragen met bijbehorende antwoorden zullen vervolgens uiterlijk op het in de tabel *planning aanmeldingsfase op hoofdlijnen* genoemde tijdstip geanonimiseerd worden gepubliceerd en zo aan alle ondernemingen ter beschikking worden gesteld.

4 Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen

4.1 Uitsluitingsgronden

Een gegadigde die zich in een of meer van de genoemde omstandigheden bevindt zoals vermeld in deel III van het UEA kan van (verdere) deelname aan de deze aanbestedingsprocedure en van opdrachtverlening worden uitgesloten. Dat geldt ook indien een of meerdere deelnemers uit een samenwerkingsverband (combinanten) en/of een andere natuurlijke of rechtspersoon (derde) waarop de gegadigde een beroep doet zich in een of meer van de genoemde omstandigheden bevindt.

4.1.1 *Betrokkenheid in de voorbereidingsfase*

Op grond van 4.14 ARW 2016 kan het Rijksvastgoedbedrijf een gegadigde ook uitsluiten van deelname aan de aanbestedingsprocedure vanwege betrokkenheid bij de voorbereiding van deze aanbestedingsprocedure.

Wanneer een gegadigde en/of een of meerdere combinanten en/of derde(n) waarop een beroep wordt gedaan, op het UEA aangeeft betrokken te zijn geweest in de voorbereidingsfase van deze aanbestedingsprocedure dan dient op grond van de RSBR 16.1 bij aanmelding een belangenbeschermingsplan te worden ingediend. Wanneer met dit plan kan worden aangetoond dat in het concrete geval de mededinging door de bedoelde betrokkenheid niet vervalst kan zijn dan wordt de aanmelding niet terzijde gelegd.

4.1.2 *EU-sanctiepakket Rusland*

De Europese Unie heeft verschillende sancties ingesteld tegen Rusland. In 2022 zijn extra sanctiemaatregelen ingesteld die publieke inkoop beperken voor Nederlandse aanbestedende diensten in geval van Russische ondernemingen. Zo is het in sommige gevallen voor aanbestedende diensten verboden om met bepaalde bedrijven uit Rusland of met Russische connecties zaken te doen en bestaat de verplichting dergelijke partijen uit te sluiten bij publieke aanbestedingen. Dit is vastgelegd in een sanctieverordening¹, waaraan het Rijksvastgoedbedrijf zich dient te houden.

Ten behoeve van het voorgaande dient een onderneming bij aanmelding het "Eigen Verklaring Sancties Rusland" in te dienen. Deze verklaring dient volledig te zijn ingevuld en ondertekend door een of meerdere daartoe bevoegde vertegenwoordigers van de gegadigde (zie paragraaf *Ondertekening(sbevoegdheid) documenten*).

In het geval van aanmelding door een combinatie, dient elk van de combinanten afzonderlijk deze verklaring in te dienen.

Een gegadigde die zich bevindt in een van de in de sanctieverordening genoemde omstandigheden wordt van (verdere) deelname aan deze aanbestedingsprocedure uitgesloten. Dat geldt ook indien een of meerdere combinanten zich in een of meer van de genoemde omstandigheden bevindt.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0833-20220413>
Zie ook: <https://www.pianoo.nl/nl/regelgeving/crisis-en-inkoop/sanctiepakket-rusland>.

Voor gebreken bij het indienen van deze verklaring kan het Rijksvastgoedbedrijf gelegenheid geven tot herstel. Herstel dient binnen een termijn van twee werkdagen, te rekenen vanaf de dag van het versturen van het herstelverzoek via TenderNed, te hebben plaatsgevonden, bij gebreke waarvan de aanmelding als ongeldig terzijde wordt gelegd.

4.2

Geschiktheidseisen

In deze aanbestedingsprocedure worden geschiktheidseisen gesteld. Gegadigden die niet aan de geschiktheidseisen voldoen, zullen van verdere deelname aan de deze aanbestedingsprocedure worden uitgesloten. De geschiktheidseisen zijn vermeld onder "Eisen" op het dashboard van deze aanbesteding en zijn nader uitgewerkt in onderstaande tabel.

Aan de in de tabel *geschiktheidseisen* beschreven eisen 5 en 6 worden voorwaarden gesteld aan functionele kenmerken van de uitgevoerde referentieprojecten. Dit betreft de kenmerken *bijeenkomstfunctie* en *complexe logistieke stromen*. Om duidelijkheid te verschaffen welke gebouwtypen aan deze voorwaarden voldoen zijn in de tabel *gebouwtypologieën* de lijsten A en B weergegeven. Gebouwen in lijst A kunnen als referentieproject voor eis 5 worden gehanteerd. Voor eis 6 geldt lijst B. Let erop dat in de tabel *geschiktheidseisen* nog aanvullende voorwaarden op de referentieprojecten van toepassing zijn.

	EIS 5	EIS 6
gebouwtypologie	lijst A	lijst B
stadhuis, provinciehuis	●	●
ziekenhuis	●	●
gerechtsgebouw	●	●
museum	●	●
concertgebouw, theater, schouwburg, bioscoopcomplex	●	●
congrescentrum	●	●
penitentiare inrichting	●	●
crematorium	●	●
luchthaventerminal, spoorwegstationsgebouw	●	●
vergadercentrum		●
hotel, restaurant, casino		●
kerkgebouw		●
Scholen, universiteitsgebouwen		●
bibliotheek		●

Tabel *gebouwtypologieën*

GESCHIKTHEIDSEISEN		
TECHNISCHE BEKWAAMHEID		
Beschrijving	Aspecten	Bewijsstuk
Ervaring met ontwerpen <u>Kerncompetentie</u> Gegadigde heeft aangetoond het architectonisch ontwerp van de renovatie van een gebouw met bijeenkomstfunctie en met complexe gescheiden logistieke stromen* te kunnen opstellen. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die aantoont kennis en ervaring te hebben met het architectonisch ontwerp van de renovatie van een gebouw met bijeenkomstfunctie en met complexe gescheiden logistieke stromen.	Gegadigde dient genoemde kerncompetentie aan te tonen aan de hand van één referentieopdracht die voldoet aan de volgende kenmerken/eigenschappen: - De referentieopdracht betreft het architectonisch ontwerp voor een utiliteitsgebouw met bijeenkomstfunctie dat complexe gescheiden logistieke stromen kent*; - De referentieopdracht heeft betrekking op renovatie of herbestemming van een bestaand utiliteitsgebouw; - De referentieopdracht bevatte het maken van een Voorontwerp en een opgeleverd Definitief Ontwerp; - De omvang van het utiliteitsgebouw waar de ontwerpwerkzaamheden betrekking op hadden dient minimaal 3.000 m² BVO te zijn; - De referentieopdracht mag niet ouder zijn dan zeven jaar gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding. Hier kan op twee manieren aan worden voldaan: - o De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid; - o De goedkeuring op het Definitief Ontwerp heeft niet langer dan vijf jaar geleden plaatsgevonden, maar de referentieopdracht is nog in uitvoering vanwege (advies)werkzaamheden in navolgende fases. * gebouwen conform lijst A in de <i>tabel gebouwtypologieën</i> voldoen in ieder geval aan de voorwaarden van dit kenmerk.	Model opgave referentieopdrachten - Ingevolde bijlage "Model opgave referentieopdrachten". - Zie dashboard TenderNed eis 5. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). - <u>Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard.</u> - Zie dashboard TenderNed eis 5. Als de vereiste kerncompetentie en alle aspecten uit een (eventueel specifiek voor deze aanbesteding opgestelde) ondertekende tevredenheidsverklaring volgen dan volstaat dit als een afdoende bewijsstuk en hoeven geen andere documenten ten bewijze van de vereiste kerncompetentie en aspecten te worden ingediend.

Ervaring met akoestisch ontwerpen <u>Kerncompetentie</u> Gegadigde heeft aangetoond het akoestisch ontwerp van de renovatie van een utiliteitsgebouw met bijeenkomstfunctie te kunnen opstellen. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die aantoont kennis en ervaring te hebben met het akoestisch ontwerp van een utiliteitsgebouw met bijeenkomstfunctie.	Gegadigde dient genoemde kerncompetentie aan te tonen aan de hand van één referentieopdracht die voldoet aan de volgende kenmerken/eigenschappen: - Het betreft het akoestisch ontwerp van een utiliteitsgebouw met bijeenkomstfunctie**; - Het akoestisch ontwerp bevat minimaal een oplossing omtrent spraakverstaanbaarheid; - De referentieopdracht heeft betrekking op renovatie of herbestemming van een bestaand utiliteitsgebouw; - De referentieopdracht bevatte het maken van een Voorontwerp en een opgeleverd Definitief Ontwerp; - De omvang van het utiliteitsgebouw waar de ontwerpwerkzaamheden betrekking op hadden dient minimaal 3.000 m² BVO te zijn; - De referentieopdracht mag niet ouder zijn dan zeven jaar gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding. Hier kan op twee manieren aan worden voldaan: - o De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid; - o De goedkeuring op het Definitief Ontwerp heeft niet langer dan vijf jaar geleden plaatsgevonden, maar de referentieopdracht is nog in uitvoering vanwege (advies)werkzaamheden in navolgende fases. ** gebouwen conform lijst B in de <i>tabel gebouwtypologieën</i> voldoen in ieder geval aan de voorwaarden van dit kenmerk.	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten". - Zie dashboard TenderNed eis 6. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). - <u>Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard.</u> - Zie dashboard TenderNed eis 6. Als de vereiste kerncompetentie en alle aspecten uit een (eventueel specifiek voor deze aanbesteding opgestelde) ondertekende tevredenheidsverklaring volgen dan volstaat dit als een afdoende bewijsstuk en hoeven geen andere documenten ten bewijze van de vereiste kerncompetentie en aspecten te worden ingediend.
---	--	--

Ervaring met dragen van integrale verantwoordelijkheid <u>Kerncompetentie</u> Gegadigde heeft aangetoond ervaring te hebben met het dragen van de integrale verantwoordelijkheid en coördinatie van een ontwerpopdracht in de utiliteitsbouw. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die aantoont kennis en ervaring te hebben om het integrale ontwerpproces te kunnen coördineren en daarover integrale eindverantwoordelijkheid te dragen.	Gegadigde dient genoemde kerncompetentie aan te tonen aan de hand van één referentieopdracht die voldoet aan de volgende kenmerken/eigenschappen: - De referentieopdracht betrof een integrale ontwerp-opgave van een utiliteitsgebouw; - De gegadigde was verantwoordelijk voor het opstellen van het integrale ontwerp inclusief gedurende het ontwerpproces het rapporteren over de bouwkosten en planning; - De gegadigde was verantwoordelijk voor het coördineren van het ontwerp- en engineeringsproces van het multidisciplinair ontwerpteam, bestaande uit minimaal architectuur, interieurarchitectuur en drie van de volgende advies- en technische disciplines: - o Beveiliging; - o Bouwfysica; - o (Brand)veiligheid - o Constructie; - o Elektrotechniek; - o Werktuigbouwkunde; - De referentieopdracht bevatte het maken van een Voorontwerp, een Definitief Ontwerp en een opgeleverd Technisch Ontwerp of Uitvoeringsontwerp; - De omvang van het utiliteitsgebouw waar de ontwerpwerkzaamheden betrekking op hadden dient minimaal 3.000 m² BVO te zijn; - De referentieopdracht mag niet ouder zijn dan zeven jaar gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding. Hier kan op twee manieren aan worden voldaan: - o De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid; - o De goedkeuring op het Technisch Ontwerp of Uitvoeringsontwerp heeft niet langer dan vijf jaar geleden plaatsgevonden, maar de referentieopdracht is nog in uitvoering vanwege (advies)werkzaamheden in navolgende fases.	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten". - Zie dashboard TenderNed eis 7. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). - <u>Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard.</u> - Zie dashboard TenderNed eis 7. Als de vereiste kerncompetentie en alle aspecten uit een (eventueel specifiek voor deze aanbesteding opgestelde) ondertekende tevredenheidsverklaring volgen dan volstaat dit als een afdoende bewijsstuk en hoeven geen andere documenten ten bewijze van de vereiste kerncompetentie en aspecten te worden ingediend.
---	--	--

Ervaring met cultuurhistorische waarde en/of monumentale status <u>Kerncompetentie</u> Gegadigde heeft aangetoond een architectonisch ontwerp ten behoeve van een renovatie, restauratie of herindeling van een utiliteitsgebouw met een monumentale status en/of cultuurhistorische waarde te kunnen opstellen. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die aantoont de kennis en ervaring te hebben om een renovatie, restauratie of herindeling ten behoeve voor een utiliteitsgebouw met een monumentale status en/of cultuurhistorische waarde te ontwerpen.	Gegadigde dient genoemde kerncompetentie aan te tonen aan de hand van één referentieopdracht die voldoet aan de volgende kenmerken/eigenschappen: - De referentieopdracht betreft een architectonisch ontwerp voor een renovatie, restauratie of herindeling van een bestaand utiliteitsgebouw met monumentale status en/of cultuurhistorische waarde. - Het ontwerp omvat een Voorontwerp en opgeleverd Definitief Ontwerp. - De omvang van de monumentale status en/of cultuurhistorische waarde waar de ontwerpwerkzaamheden betrekking op hadden dient minimaal 1.000 m² BVO te zijn; - De referentieopdracht mag niet ouder zijn dan zeven jaar gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding. Hier kan op twee manieren aan worden voldaan: - o De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid; - o De goedkeuring op het Definitief Ontwerp heeft niet langer dan vijf jaar geleden plaatsgevonden, maar de referentieopdracht is nog in uitvoering vanwege (advies)werkzaamheden in navolgende fases.	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten". - Zie dashboard TenderNed eis 8. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). - Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard. - Zie dashboard TenderNed eis 8. Als de vereiste kerncompetentie en alle aspecten uit een (eventueel specifiek voor deze aanbesteding opgestelde) ondertekende tevredenheidsverklaring volgen dan volstaat dit als een afdoende bewijsstuk en hoeven geen andere documenten ten bewijze van de vereiste kerncompetentie en aspecten te worden ingediend.
--	--	---

Ervaring met ontwerpen van een fasering <u>Kerncompetentie</u> Gegadigde heeft aangetoond een ontwerp te kunnen opstellen van een renovatie van een in gebruik zijnde utiliteitsgebouw, waarbij het bedrijfsproces doorgang vond en een fasering noodzakelijk was. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die aantoont kennis en ervaring te hebben met het ontwerpen van een gefaseerde uitvoering van een in gebruik zijnde utiliteitsgebouw.	Gegadigde dient genoemde kerncompetentie aan te tonen aan de hand van één referentieopdracht die voldoet aan de volgende kenmerken/eigenschappen: - De referentieopdracht omvat het ontwerp ten behoeve van een gefaseerde uitvoering van een renovatie of herbesteding van een bestaand en in gebruik zijnde utiliteitsgebouw; - De referentieopdracht bevatte het maken van een Voorontwerp en een opgeleverd Definitief Ontwerp; - De omvang van het utiliteitsgebouw waar de ontwerpwerkzaamheden betrekking op hadden dient minimaal 3.000 m² BVO te zijn; - De referentieopdracht mag niet ouder zijn dan zeven jaar gerekend vanaf de sluitingsdatum van de aanmelding. Hier kan op twee manieren aan worden voldaan: - o De volledige referentieopdracht is niet langer dan vijf jaar geleden voltooid; - o De goedkeuring op het Definitief Ontwerp heeft niet langer dan vijf jaar geleden plaatsgevonden, maar de referentieopdracht is nog in uitvoering vanwege (advies)werkzaamheden in navolgende fases.	Model opgave referentieopdrachten - Ingevulde bijlage "Model opgave referentieopdrachten". - Zie dashboard TenderNed eis 9. Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en aspecten - Documenten die de aanwezigheid van de vereiste kerncompetentie en aspecten aantonen (bijvoorbeeld een tevredenheidsverklaring, een afschrift van de opdrachtbrief en/of relevante pagina's van de contractdocumenten). - <u>Een projectblad of een zelf opgesteld projectdocument wordt niet als bewijsstuk aanvaard.</u> - Zie dashboard TenderNed eis 9. Als de vereiste kerncompetentie en alle aspecten uit een (eventueel specifiek voor deze aanbesteding opgestelde) ondertekende tevredenheidsverklaring volgen dan volstaat dit als een afdoende bewijsstuk en hoeven geen andere documenten ten bewijze van de vereiste kerncompetentie en aspecten te worden ingediend.
---	--	--

Tabel geschiktheidseisen

Algemene eisen referentieopdrachten ter onderbouwing van de technische bekwaamheid

- Eenzelfde referentieopdracht mag voor meerdere technische geschiktheidseisen worden gebruikt.
- Per technische geschiktheidseis mag maximaal één referentieopdracht worden opgevoerd.
- Indien een gegadigde een beroep doet op een derde(n) om de geëiste kerncompetentie aan te tonen, dan dient dit door de gegadigde te worden aangegeven in het UEA onder deel IIC. Zie in dit kader ook het hoofdstuk *Aanmelding* van deze aanbestedingsleidraad.
- Indien een referentieopdracht in een combinatie of in onderaanneming is uitgevoerd, dan dient de gegadigde zijn eigen aandeel in de bijlage "Model opgave referentieopdrachten" te beschrijven. Het aandeel dat door de gegadigde is uitgevoerd, moet de geëiste kerncompetentie(s) aantonen.

5 Selectie

5.1 **Selectie op basis van selectiecriteria**

Indien het aantal niet-uitgesloten en geschikte gegadigden meer dan drie bedraagt, dan worden de gegadigden in rangorde van geschiktheid geplaatst. De rangorde wordt bepaald door middel van beoordeling op basis van selectiecriteria. De selectiecriteria zijn vermeld onder "Selectiecriteria" op het dashboard van deze aanbesteding en uitgewerkt in onderstaande tabel.

De gegadigden die in de rangorde op de plaats 1 tot en 3 zijn geëindigd, komen in aanmerking voor een uitnodiging tot deelneming aan de dialoog.

Selectiecriteria		
Beschrijving	Aspecten	Bewijsstuk
Vakkundig ontwerpen <u>Competentie</u> Bekwaamheid in het tot stand brengen van een ontwerp waarin alle relevante ontwerp- en adviesdisciplines optimaal zijn geïntegreerd. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die in bekwaam is in het tot stand brengen van een ontwerp waarin alle relevante ontwerp- en adviesdisciplines optimaal zijn geïntegreerd.	De referentieopdracht wordt beoordeeld aan de hand van het volgende aspect: - De mate waarin de inbreng van verschillende ontwerp- en adviesdisciplines aantoonbaar heeft bijgedragen aan de integrale ruimtelijke en technische kwaliteit.	Toelichting vakkundig ontwerpen - Het toelichting dient te gaan over de ingediende referentieopdracht behorend bij eis 7 "Dragen van integrale verantwoordelijkheid". - De toelichting dient in te gaan op het beoordelingsaspect. - De toelichting bevat maximaal 2 pagina's A3 met beeldmateriaal en ondersteunende tekst in een gangbaar en leesbaar lettertype en lettergrootte. - Een eventueel voorblad, inhoudsopgave en colofon tellen niet mee voor het aantal pagina's. - Extra pagina's en bijlagen boven het toegestane aantal worden niet voorgelegd aan de leden van de beoordelingscommissie. - Zie dashboard TenderNed selectie criterium 1.
Passend ontwerpvermogen <u>Competentie</u> Bekwaamheid in het realiseren van een passend ontwerp voor de verbouwing van een gebouw met monumentale status en/of cultuurhistorische waarde. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die over de ontwerpcapaciteiten beschikt om wijzigingen in een ontwerp van een gebouw met monumentale status en/of cultuurhistorische waarde aan te brengen die passend zijn voor de gebruiker en recht doen aan het oorspronkelijk ontwerp.	De referentieopdracht wordt beoordeeld aan de hand van de volgende aspecten: - De mate waarin de analyse van de bestaande context heeft geleid tot een samenhangend architectonisch ontwerp en een consistente uitwerking kent die wordt ondersteund en versterkt door een zorgvuldige detaillering; - De mate waarin de wijzigingen in het oorspronkelijk ontwerp een eenduidig nieuw beeld vormen dat in evenwicht is met de bestaande architectuur.	Toelichting passend ontwerpvermogen - De toelichting dient te gaan over de ingediende referentieopdracht behorend bij eis 8 "Ervaring met cultuurhistorische waarde en/of monumentale status". - De toelichting dient in te gaan op de beoordelingsaspecten. - De toelichting bevat maximaal 2 pagina's A3 met beeldmateriaal en ondersteunende tekst in een gangbaar en leesbaar lettertype en lettergrootte. - Een eventueel voorblad, inhoudsopgave en colofon tellen niet mee voor het aantal pagina's. - Extra pagina's en bijlagen boven het toegestane aantal worden niet voorgelegd aan de leden van de beoordelingscommissie. - Zie dashboard TenderNed selectie criterium 2.

Doorgrondend ontwerpen <u>Competentie</u> Bekwaamheid in het doorgronden van een bedrijfsproces en van de structuur en inrichting van een utiliteitsgebouw, om te komen tot een ontwerp met een gefaseerde uitvoering. <u>Doelstelling opdrachtgever</u> Het selecteren van een gegadigde die kan komen tot een ontwerp- en uitvoeringsplan voor zowel elke fase van de uitvoering als voor de eindsituatie, waarbij het bedrijfsproces met minimale hinder en overlast een ongestoorde doorgang vindt.	De referentieopdracht wordt beoordeeld aan de hand van het volgende aspect: - De mate waarin de complexiteit van het bedrijfsproces heeft geleid tot een ontwerp met een gefaseerde uitvoering, waarin maatregelen zijn opgenomen die hinder en overlast beperken en een ongestoorde doorgang van het bedrijfsproces mogelijk zou moeten maken.	Toelichting doorgrondend ontwerpen - De toelichting dient te gaan over de ingediende referentieopdracht behorend bij eis 9 "Ervaring met ontwerpen van een fasering". - De toelichting dient in te gaan op het beoordelingsaspect. - De toelichting bevat maximaal 1 pagina A3 met tekst en eventueel ondersteunende visualisaties in een gangbaar en leesbaar lettertype en lettergrootte. - Een eventueel voorblad, inhoudsopgave en colofon tellen niet mee voor het aantal pagina's. - Extra pagina's en bijlagen boven het toegestane aantal worden niet voorgelegd aan de leden van de beoordelingscommissie. - Zie dashboard TenderNed selectiecriteria 3.
---	--	--

Tabel selectiecriteria

Algemene eisen referentieopdrachten ter onderbouwing van de selectiecriteria

- Eenzelfde referentieopdracht mag voor meerdere selectiecriteria worden gebruikt.
- Per selectie criterium mag maximaal één referentieopdracht worden opgevoerd.
- Indien een gegadigde een beroep doet op een derde(n) om de geëiste kerncompetentie aan te tonen, dan dient dit door de gegadigde te worden aangegeven in het UEA onder deel IIC. Zie in dit kader ook het hoofdstuk *Aanmelding* van deze aanbestedingsleidraad.
- Indien een referentieopdracht in een combinatie of in onderaanneming is uitgevoerd, dan dient de gegadigde zijn eigen aandeel in de bijlage "Model opgave referentieopdrachten" te beschrijven. Het aandeel dat door de gegadigde is uitgevoerd, moet de geëiste kerncompetentie(s) aantonen.

5.2 Selectiemethode (bepalen van de rangorde)

Voor het bepalen van de rangorde worden de ingediende bewijsstukken ten behoeve van de selectiecriteria beoordeeld ten opzichte van de in de selectiecriteria gevraagde competenties. Deze beoordeling resulteert in een totaalscore per gegadigde. De rangorde wordt bepaald door de totaalscores van de gegadigden in afnemende volgorde.

Totaalscore

De totaalscore wordt berekend door de scores per (afzonderlijk) selectie criterium bij elkaar op te tellen.

Beoordelingscijfer

Voor de toekenning van het beoordelingscijfer geldt dat hoe beter een competentie uit een door de gegadigde ingediend bewijsstuk aantoonbaar overeenkomt met de in een selectie criterium gevraagde competentie, hoe hoger het beoordelingscijfer.

Beoordelingscijfer in punten	Waardering
5	Uitmuntend
4	Heel goed
3	Goed
2	Ruim voldoende
1	Voldoende
0	Neutraal

Tabel beoordelingscijfer

Beoordelingscommissie

De leden van de beoordelingscommissie bestuderen, onafhankelijk van elkaar, de ingediende documenten. Vervolgens wordt in overleg tussen de leden van de beoordelingscommissie per selectie criterium in consensus een beoordelingscijfer vastgesteld.

De beoordelingscommissie is samengesteld uit:

Rol	Functie
Procesbegeleider	Inkoopadviseur Rijksvastgoedbedrijf
Lid 1	Projectmanager Rijksvastgoedbedrijf
Lid 2	Technisch manager Rijksvastgoedbedrijf
Lid 3	Architect Rijksvastgoedbedrijf
Lid 4	Huisvestingsadviseur Raad voor de rechtspraak
Lid 5	Architect Atelier Rijksbouwmeester

Tabel Beoordelingscommissie selectiecriteria

5.3 Totstandkoming rangorde bij gelijke score

Wanneer de aanmeldingen van twee of meer gegadigden na toepassing van de selectiecriteria leidt tot een gelijke totaalscore en daarmee niet kan worden bepaald wie voor een uitnodiging tot deelneming aan de dialoog in aanmerking komt, wordt eerst gekeken naar welke gegadigde(n) het hoogste beoordelingscijfer op het selectie criterium "Passend ontwerpvermogen" behaald hebben en zal dit de doorslag geven op de rangorde. Mocht dit niet leiden tot het kunnen vaststellen van de rangorde zal vervolgens worden gekeken naar welke gegadigde(n) het hoogste beoordelingscijfer op het selectie criterium "Doorgrondend ontwerpen" behaald hebben en zal dit de doorslag geven op de rangorde.

Indien hiermee de rangorde niet vastgesteld kan worden zal er een lotingsprocedure worden gevolgd. Wanneer een lotingsprocedure wordt gevolgd, worden de betreffende gegadigden uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn. Bij de lotingsprocedure bevat een lot de naam van een gegadigde die voor de loting in aanmerking komt. De loting zal geschieden door het ongezien trekken van alle loten, waarbij de volgorde van trekken wordt vastgelegd en de eerst getrokken als eerste wordt geselecteerd. Na afloop wordt van de loting een proces-verbaal opgesteld. Het proces-verbaal wordt op verzoek beschikbaar gesteld aan de gegadigden.

6 Aanmelding

6.1 Algemeen

Ondernemingen die in aanmerking willen komen voor een uitnodiging tot inschrijving moeten een tijdige, volledige en correcte aanmelding indienen via het dashboard van deze aanbesteding.

Aanmeldingen dienen te voldoen aan alle bepalingen zoals vermeld in de aanbestedingsstukken en op het dashboard van deze aanbesteding. Een aanmelding waaraan voorwaarden zijn verbonden, wordt als ongeldig terzijde gelegd en niet verder in beschouwing genomen.

Ondernemingen mogen zich slechts eenmaal als gegadigde aanmelden al dan niet in combinatie met andere ondernemingen. Op een onderneming die (al dan niet in combinatie) deelneemt als gegadigde, kan niet door andere gegadigden een beroep worden gedaan om te voldoen aan de geschiktheidseisen en/of selectiecriteria.

6.2 Aanmelding door een samenwerkingsverband van ondernemingen

Een combinatie kan zich aanmelden als een gegadigde. In dat geval is het afzonderlijk aanmelden als gegadigde door een van de combinanten, alleen of in combinatie met anderen, **niet** toegestaan.

6.3 Aanmelding met een beroep op derden

Gegadigden kunnen een beroep doen op de technische bekwaamheid, beroepsbekwaamheid en/of financiële draagkracht van derden om de opdracht te kunnen uitvoeren en te kunnen voldoen aan de gestelde geschiktheidseisen en/of selectiecriteria. Onder derden vallen onder meer toekomstige onderaannemers, gelieerde ondernemingen (dochter-, zuster- of moedervervenootschappen) of derden waarmee de gegadigde een verbintenis gesloten heeft.

Het beroep op derden ten behoeve van de geschiktheidseisen en/of selectiecriteria brengt met zich mee dat de gegadigde deze derden daadwerkelijk inzet bij de uitvoering van de opdracht.

6.4 In te dienen aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken

Bij aanmelding dienen de in onderstaande tabel, kolom "Bij aanmelding door", opgenomen documenten en bewijsstukken via TenderNed te worden ingediend.

CHECKLIST AANMELDINGSDOCUMENTEN EN BEWIJSSTUKKEN				
Aanmeldingsdocument / bewijsstuk	Verwijzing TenderNed	Vereisten	Bij aanmelding door:	Na verzoek Rijksvastgoedbedrijf ² door:
UEA	Uniform Europees Aanbestedingsdocument	Zie paragraaf <i>Uniform Europees Aanbestedingsdocument</i> en paragraaf <i>Ondertekening(sbevoegdheid) documenten</i>	- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>) én - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan (<u>indien van toepassing</u>)	
Bewijsstukken uitsluitingsgronden				
Gedragsverklaring aanbesteden	Eis 1	Zie dashboard TenderNed eis 1		- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>) én - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan (<u>indien van toepassing</u>)
Uittreksel Handelsregister	Eis 2	Zie dashboard TenderNed eis 2		- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>) én - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan (<u>indien van toepassing</u>)
Verklaring van de belastingdienst	Eis 3	Zie dashboard TenderNed eis 3		- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>) én - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan (<u>indien van toepassing</u>)
(Optioneel) Belangenbeschermingsplan	Niet van toepassing	Zie paragraaf <i>Betrokkenheid in de voorbereidingsfase</i>	- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>) én - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan (<u>indien van toepassing</u>)	
Eigen Verklaring Sancties Rusland	Eis 4	Zie paragraaf <i>EU-sanctiepakket Rusland</i>	- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>)	
Bewijsstukken ondertekeningsbevoegdheid				
(Optioneel) Volmacht	Niet van toepassing	Zie paragraaf <i>Ondertekening(sbevoegdheid) documenten</i>		- Hoofdopdrachtnemer óf - Combinanten (<u>indien van toepassing</u>) én - Derde(n) waarop beroep wordt gedaan (<u>indien van toepassing</u>)
Bewijsstukken technische bekwaamheid				
Model opgave referentieopdrachten	Eis 5 t/m 9	Zie paragraaf <i>Geschiktheidseisen</i>	- Hoofdopdrachtnemer	
Documenten ten bewijze van vereiste kerncompetentie en kenmerken	Eis 5 t/m 9	Zie paragraaf <i>Geschiktheidseisen</i>	- Hoofdopdrachtnemer	
Bewijsstukken selectiecriteria				
Toelichting vakkundig ontwerpen	Selectie criterium 1	Zie paragraaf <i>Selectie op basis van selectiecriteria</i>	- Hoofdopdrachtnemer	
Toelichting passend ontwerpvermogen	Selectie criterium 2	Zie paragraaf <i>Selectie op basis van selectiecriteria</i>	- Hoofdopdrachtnemer	
Toelichting doorgrondend ontwerpen	Selectie criterium 3	Zie paragraaf <i>Selectie op basis van selectiecriteria</i>	- Hoofdopdrachtnemer	

Tabel checklist aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken

² De verlangde documenten kunnen op verzoek van het Rijksvastgoedbedrijf worden opgevraagd (zie paragraaf *Opvragen bewijsstukken (documenten in te dienen na verzoek)*). De gegadigde mag de documenten ook bij aanmelding reeds beschikbaar stellen via het dashboard van deze aanbesteding.

6.5 Uniform Europees Aanbestedingsdocument

Ondernemingen dienen gebruik te maken van het UEA zoals opgenomen onder "Eisen en criteria", "Uniform Europees Aanbestedingsdocument" op het dashboard van deze aanbesteding.

Het UEA dient volledig te zijn ingevuld en, na ondertekening door een of meerdere daartoe bevoegde vertegenwoordigers van de gegadigde (zie paragraaf *Ondertekening(sbevoegdheid) documenten*), te worden geüpload onder "Eisen en Criteria", "Uniform Europees Aanbestedingsdocument" op het dashboard van deze aanbesteding.

In het geval van aanmelding door een combinatie, dient elk van de combinanten afzonderlijk een ondertekend UEA in te dienen met daarin de in de delen II tot en met VI gevraagde gegevens.

Indien een beroep wordt gedaan op een derde dan dient de desbetreffende derde een afzonderlijk UEA in te vullen en te ondertekenen met daarin de in de delen IIA en B, III en VI gevraagde gegevens. De gegadigde dient het UEA van de derde(n) bij zijn aanmelding in te dienen.

Door ondertekening van het UEA verklaart de derde dat de gegadigde die een beroep doet op haar, voor de uitvoering van de opdracht kan beschikken over de kennis, ervaring en middelen die zij ter beschikking stelt.

6.6 Ondertekening(sbevoegdheid) documenten

Enkele van de bij aanmelding te verstrekken documenten dienen te zijn ondertekend door de daartoe bevoegde vertegenwoordiger(s) van de gegadigde en, indien van toepassing, de combinanten en/of derden. Dit houdt in dat de perso(o)n(en) die het document onderteken(t)(en) in het Handelsregister moet(en) zijn ingeschreven als vertegenwoordigingsbevoegde perso(o)n(en) van de onderneming. Dat zijn in ieder geval de bestuurders.

Wanneer in het Handelsregister is opgenomen dat twee of meer personen slechts **gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd** zijn, dan dient het document door die personen gezamenlijk ondertekend te worden.

Gevolmachtigden mogen het document ook ondertekenen, mits de volmacht is ingeschreven in het Handelsregister of als een volmacht is afgegeven die ondertekend is door de daartoe bevoegde functionaris(sen). Denk daarbij aan eventuele beperkingen (bijvoorbeeld beperking uitgedrukt in geld of in gezamenlijke bevoegdheid) ten aanzien van de bevoegdheid van de functionaris(sen) zoals geregeld in de statuten van de onderneming. Het Rijksvastgoedbedrijf controleert aan de hand van de informatie van de Kamer van Koophandel en/of de ingediende volmacht het bestaan en de omvang van de ondertekeningsbevoegdheid.

De te ondertekenen documenten – waaronder de eigen verklaring – kunnen als volgt worden ondertekend:

1. door de te ondertekenen documenten als pdf-document te voorzien van een gekwalificeerde elektronische handtekening met beveiligingsniveau IV (PKI-overheid certificaat, EU Qualified certificaat of gelijkwaardig), **of**
2. door de te ondertekenen documenten in te dienen als pdf-document met een handgeschreven handtekening.

Indien blijkt dat:

- een of meerdere documenten(en) is c.q. zijn ondertekend door een persoon of personen die op het moment van aanmelding daartoe niet bevoegd was c.q. waren, en/of
 - een of meerdere documenten(en) niet is c.q. zijn ondertekend,
- dan stelt het Rijksvastgoedbedrijf de betreffende gegadigde in de gelegenheid om dit c.q. deze (ondertekenings)gebrek(en) te herstellen.

Herstel dient binnen een termijn van twee werkdagen, te rekenen vanaf de dag van het versturen van het herstelverzoek via TenderNed, te hebben plaatsgevonden, bij gebreke waarvan de aanmelding als ongeldig terzijde wordt gelegd.

7 Opvragen bewijsstukken en afronding aanmeldingsfase

7.1 Opvragen bewijsstukken (documenten in te dienen na verzoek)

Alleen van de gegadigden die in aanmerking komen voor een uitnodiging tot deelneming aan de dialoog, eventueel aangevuld met twee reservekandidaten opvolgend in de rangorde, worden bewijsstukken opgevraagd ter controle van de verstrekte gegevens in het UEA.

Het overzicht met bewijsstukken die op verzoek moeten worden ingediend, is opgenomen in de tabel *checklist aanmeldingsdocumenten en bewijsstukken*. Deze bewijsstukken dienen **binnen 7 kalenderdagen**, te rekenen vanaf de dag van verzending van een eerste verzoek daartoe door het Rijksvastgoedbedrijf, te worden ingediend via de berichtenmodule van TenderNed. Indien er sprake is van een combinatie en/of van derden waarop een beroep wordt gedaan, dienen de documenten van de combinanten en/of derden, na een eerste verzoek van het Rijksvastgoedbedrijf, eveneens via TenderNed te worden ingediend door de gegadigde.

Als de gevraagde bewijsstukken niet binnen 7 kalenderdagen zijn ingediend via TenderNed, dan leidt dit – tenzij sprake is van een gebrek dat op grond van het ARW 2016 en/of deze aanbestedingsleidraad voor herstel in aanmerking komt – in beginsel tot het terzijde leggen van de aanmelding.

Indien deze situatie zich voordoet, schuift de opvolgende gegadigde in de rangorde (indien aanwezig) automatisch op in de rangorde en komt daarmee in aanmerking voor deelname aan de dialoog- en inschrijvingsfase. Het Rijksvastgoedbedrijf stelt de betreffende gegadigde hiervan op de hoogte.

7.2 Mededeling selectiebeslissing

Elke gegadigde wordt door het Rijksvastgoedbedrijf gelijktijdig bericht over de selectiebeslissing.

Indien een gegadigde of betrokkene zich niet kan verenigen met de selectiebeslissing, kan hij binnen zeven dagen na verzending van de mededeling van de selectiebeslissing bezwaar aantekenen tegen deze beslissing door middel van het aanhangig maken van een kort geding bij de Rechtbank Den Haag. Deze termijn betreft een vervaltermijn, hetgeen betekent dat na het verstrijken van deze termijn niet meer in rechte kan worden opgekomen tegen de selectiebeslissing.

Indien binnen een termijn van zeven kalenderdagen na verzending van de mededeling van de selectiebeslissing een kortgedingprocedure aanhangig is gemaakt, hetgeen moet blijken uit toezending van een kopie van het exploit van de dagvaarding via de berichtenmodule van TenderNed, zal het Rijksvastgoedbedrijf het kort geding vonnis afwachten.

Indien het Rijksvastgoedbedrijf zelf fouten in de aanbestedingsprocedure heeft geconstateerd, dan wel van oordeel is dat een klagende gegadigde in het gelijk moet worden gesteld, kan het Rijksvastgoedbedrijf terugkomen op de selectiebeslissing.

8 Motiveringen en slotbepalingen

8.1 Motiveringen

Op grond van de Aanbestedingswet 2012, het ARW 2016 en de Gids Proportionaliteit worden een aantal gemaakte keuzes door het Rijksvastgoedbedrijf nader gemotiveerd.

Keuze om opdrachten samen te voegen

Het betreft een integrale ontwerpopdracht, waarin alle (technische) adviesdisciplines in uitgevraagd zijn. Deze adviesdisciplines zijn samengevoegd om de vereiste innovatie en oplossingsvrijheid zo optimaal mogelijk in te richten vanaf ontwerp tot en met onderhoudsfase.

Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze clustering van onderdelen proportioneel omdat de relevante markt voor deze opdracht grotendeels bestaat uit (een samenwerking van) dezelfde soort adviseurs, dan wanneer deze adviesdisciplines los zouden worden gecontracteerd. Daarnaast ligt het gezien de omvang van de opdracht voor de hand dat adviseurs samenwerkingsverbanden aan gaan, om zoveel mogelijk ontwerpvermogen in te kunnen zetten. Doordat er enkel geschiktheidseisen en selectiecriteria gesteld zijn die zien op de combinatie van architecten, adviseurs bouw fysica en coördinerende adviseurs is er nog steeds toegang voor het MKB op het gebied van alle overige adviesdisciplines. Deze partijen kunnen zich namelijk voor inschrijving toevoegen bij een samenwerkingsverband tussen de adviseurs.

Deze clustering beperkt de transactiekosten voor zowel het Rijksvastgoedbedrijf als de relevante markt, en zal daarmee ook zorgen voor een gunstigere prijs als gevolg van schaalvergroting. Daarnaast zorgt de clustering voor het voorkomen van complexiteit in het aansturen van verschillende opdrachtnemers, hetgeen zorgt voor efficiency in de uitvoering en een duidelijke demarcatie van juridische en organisatorische verantwoordelijkheden voor zowel het Rijksvastgoedbedrijf als de opdrachtnemer.

Keuze om de opdracht niet verder in percelen te splitsen

In verband met het beheersen van de raakvlakken om te komen tot een goed doordacht functioneel ontwerp van de centrale hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch, acht het Rijksvastgoedbedrijf een integrale ontwerpteam de best passende strategie waarbij er één contractuele opdrachtnemer is die de werkzaamheden onder de ontwerpopdracht integraal uitvoert en afstemt. Een verdeling in percelen op adviesdiscipline biedt niet dezelfde beheersing op deze raakvlakken als deze integrale ontwerpopdracht.

Keuze om alle facultatieve uitsluitingsgronden van toepassing te verklaren

Op deze aanbestedingsprocedure zijn alle facultatieve uitsluitingsgronden zoals bedoeld in artikel 4.13.7 ARW 2016 van toepassing. Het Rijksvastgoedbedrijf acht dit geschikt en proportioneel. Vanuit het maatschappelijk belang moet het Rijksvastgoedbedrijf namelijk voorkomen dat niet-integer c.q. onprofessioneel gedrag zonder gevolgen blijft.

Keuze om af te wijken van voorschriften ARW 2016

Herstelbaarheid ontbreken inschrijvingsbiljet

In de paragraaf *Inschrijvingsbiljet* van de aanbestedingsleidraad is bepaald dat in afwijking op artikel 4.28.6 ARW 2016 het ontbreken van een inschrijvingsbiljet een gebrek is dat voor herstel vatbaar is.

Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze afwijking in lijn met de huidige jurisprudentie over de (on)herstelbaarheid van gebreken in inschrijvingen. Uit de tekst van de herstelregeling volgt uitdrukkelijk dat de ontbrekende gegevens ondubbelzinnig moeten zijn af te leiden uit wel bij inschrijving ingediende gegevens. Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze afwijking op het ARW 2016 proportioneel omdat deze herstelregeling zal bijdragen aan het terugdringen van fatale aanbestedingsfouten.

Keuze om af te wijken van voorschriften ARW 2016

Uitgebreidere referentietermijn

In afwijking op 4.16.2 ARW 2016 wordt de referentietermijn voor geschiktheidseisen verruimd naar vijf jaar.

De reden voor deze verruiming is dat het Rijksvastgoedbedrijf van mening is dat dit noodzakelijk is om voldoende concurrentie te verkrijgen met het oog op de gestelde geschiktheidseisen en het feit dat gedurende de corona periode er minder opdrachten zijn gestart en afgerond. Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze afwijking op het ARW 2016 proportioneel omdat dit ten gunste komt van alle gegadigden.

Keuze om af te wijken van voorschriften ARW 2016

Uitgebreidere gestanddoeningstermijn

In afwijking op 4.32.1 ARW 2016 wordt de termijn van gestanddoening op 3 maanden gesteld.

De reden voor deze afwijking is enerzijds omdat de beoordelingstermijn na inschrijving deels in de kerstvakantie valt, en anderzijds omdat het voor kan komen dat er naar aanleiding van de financiële beoordeling aanvullend budget van de gebruiker gevraagd moet worden. In voortkomend geval is dit een administratief proces dat pas na afloop van de kwalitatieve beoordeling gestart wordt en langer dan 50 dagen na inschrijving kan duren. Het Rijksvastgoedbedrijf acht deze afwijking op het ARW 2016 proportioneel omdat de inschrijver eventuele prijsveranderingen gedurende 3 maanden goed kan inschatten en hier rekening mee kan houden op het moment van inschrijven.

8.2

Taal

Alle aanbestedingsstukken zijn in de Nederlandse taal beschikbaar. De voertaal in de aanbestedingsstukken, tijdens de aanbestedingsprocedure en bij de uitvoering van de opdracht, is de Nederlandse taal. De door (geselecteerde) gegadigden en inschrijvers in te dienen stukken dienen in de Nederlandse taal te zijn gesteld.

8.3

Pre-contractuele waarschuwingsplicht

Op (geselecteerde) gegadigden en inschrijvers rust de verplichting om het Rijksvastgoedbedrijf te waarschuwen voor daadwerkelijke onvolkomenheden en/of tegenstrijdigheden in de ter beschikking gestelde aanbestedingsstukken. Het gaat om onvolkomenheden en/of tegenstrijdigheden die (geselecteerde) gegadigden en inschrijvers kennen of redelijkerwijs behoren te kennen. Geconstateerde (evidente) onvolkomenheden en/of tegenstrijdigheden dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk bij de in de planning genoemde uiterste datum voor het verzoeken om nadere inlichtingen, kenbaar te worden gemaakt.

8.4 Verificatie gegevens

Het Rijksvastgoedbedrijf behoudt zich het recht voor om:

- te allen tijde de in de aanmeldingen en inschrijvingen verstrekte gegevens en verklaringen aan een nader onderzoek te onderwerpen en op inhoudelijke juistheid en consistentie te (laten) controleren, en
- na ontvangst en een eerste evaluatie van de aanmeldingen en inschrijvingen een nadere verduidelijking c.q. toelichting te verlangen.

8.5 Herhalingsopdrachten

Op deze opdracht is een herhalingsopdracht als bedoeld in artikel 6.1.8 ARW 2016 mogelijk. De grondslag van het toepassen hiervan is artikel 6.1.9 ARW 2016.

Herhalingsopdracht: ontwerpteam renovatie rechtbank Eindhoven

Het centrale hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch zal in fases gespiegeld worden gerenoveerd. Dit houdt in dat altijd een deel van de zittingszalen inclusief ondersteunende ruimtes, voorzieningen en faciliteiten buiten gebruik is. De rechtbank Eindhoven zal als tijdelijke huisvesting fungeren voor het deel wat buiten gebruik is tijdens de realisatiewerkzaamheden in het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch. Daarom is het van belang om voor beide locaties het ontwerp en het faseringsproces van uithuizen, renoveren en inhuizen zoveel mogelijk soortgelijk uit te voeren. Het Rijksvastgoedbedrijf wenst de mogelijkheid te hebben om dit door één en dezelfde opdrachtnemer te laten realiseren. Het Rijksvastgoedbedrijf houdt zich daarom het recht voor om een herhalingsopdracht voor het ontwerpteam voor de renovatie in de rechtbank Eindhoven te verstrekken. De aanvullende diensten worden gegund aan dezelfde opdrachtnemer die de oorspronkelijke opdracht gegund heeft gekregen door middel van de onderhavige Europese procedure van de concurrentiegerichtte dialoog.

Het volgende is van belang en geldt in het geval het Rijksvastgoedbedrijf overgaat tot het verstrekken van de herhalingsopdracht:

1. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft in de aankondiging van de oorspronkelijke opdracht vermeld dat een procedure zonder aankondiging kan worden toegepast. Met de oorspronkelijke opdracht wordt hier bedoeld: de opdracht die onderwerp is van de onderhavige aanbestedingsprocedure voor het ontwerpteam voor het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch. Verder genoemd: het basisproject. Zie de aankondiging op TenderNed van deze aanbesteding.
2. De nieuwe diensten bestaan uit herhaling van soortgelijke diensten en stemmen overeen met het basisproject waarvoor de oorspronkelijk opdracht is gegund. De toelichting is als volgt: er dient op basis van het definitiedocument wat in de maak is voor de rechtbank Eindhoven een soortgelijke ontwerpopdracht plaats te vinden als hetgeen met het definitiedocument voor Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch wordt aanbesteed.

Voor het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch realiseert opdrachtnemer een ontwerp voor de renovatie van het centraal hart. Bestaande uit: het entreegebied, het zittingszalengebied, het cellencomplex en het gebied van de rechter-commissaris. Dit ontwerp moet in ieder geval tot stand komen vanuit de disciplines architectuur, bouwkunde, constructie, klimaattechniek, elektrotechniek en bouwfysica.

Wat belangrijk is dat, nadat het ontwerp afgerond is en de realisatie is aanbesteed, er gedurende de renovatie van Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch een groot deel van de zittingszalen inclusief ondersteunende ruimtes, voorzieningen en faciliteiten niet kan worden gebruikt. Dit heeft impact op de capaciteit van de rechtspraak en het aantal zittingen dat gehouden kan worden.

Voor de rechtbank Eindhoven geldt dat er met dezelfde disciplines een ontwerp moet worden gerealiseerd, om deze locatie zodoende geschikt te maken als tijdelijke huisvesting in de periode dat een deel van het centraal hart van het Paleis van Justitie 's-Hertogenbosch vanwege de renovatie niet gebruikt kan worden. Dit betekent voor de rechtbank Eindhoven dat er een ontwerp moet worden gemaakt met (minimale) aanpassing van de entree, aanpassing van de huidige zittingszalen en ruimte maken voor extra zittingszalen inclusief ondersteunende ruimtes, voorzieningen en faciliteiten. Net als bij het basisproject geldt bij de herhalingsopdracht dat het Rijksvastgoedbedrijf mogelijk directievoering & toezicht, in lijn met de beschreven herzieningsclausule in paragraaf 2.3, tijdens de fysieke uitvoeringswerkzaamheden wenst af te nemen.

3. De omvang van de herhalingsopdracht is 3.654 m² BVO. Bij de bepaling van de procedurekeuze op basis van de waarde van de overheidsopdracht heeft het RVB de geraamde waarde van de herhalingsopdracht meegenomen.
4. Het RVB sluit een separate overeenkomst voor deze herhalingsopdracht door toepassing van de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging volgens artikel 6.37 ARW 2016. Het Rijksvastgoedbedrijf maakt de aankondiging van de gegunde herhalingsopdracht bekend via publicatie op TenderNed. Voor de onderhandelingsprocedure gelden de volgende (rand)voorwaarden, waaraan de inschrijver zich conformeert door middel van inschrijving op het basisproject:
 - a. Het staat het Rijksvastgoedbedrijf in alle gevallen en in alle stadia van de onderhandelingen vrij om de onderhandelingsprocedure af te breken. De mogelijkheid tot het verstrekken van de herhalingsopdracht of de start van de onderhandelingsprocedure leidt niet tot een aanspraak om te moeten door onderhandelen tot overeenstemming bereikt wordt;
 - b. De inschrijvingssom voor de herhalingsopdracht wordt vastgesteld aan de hand van de bij de inschrijving voor het basisproject opgegeven (geïndexeerde) uurtarieven;
 - c. De contractuele voorwaarden van het basisproject, waaronder de algemene voorwaarden, gelden ook ten aanzien van de herhalingsopdracht.
5. Het Rijksvastgoedbedrijf kan gebruik maken van de mogelijkheid om de herhalingsopdracht te gunnen tot uiterlijk drie jaar na gunning van het basisproject.

De verwachting is dat de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging voor de herhalingsopdracht start, zodra de winnende inschrijver van de oorspronkelijke opdracht in de ontwerpfase voor het voorontwerp zit, en de definitiefase van rechtbank Eindhoven volledig is doorlopen en daarmee de exacte inhoud van de herhalingsopdracht is vertaald naar contractdocumenten.

De onderhandelingsprocedure zonder aankondiging zal naar verwachting in Q4 2026 gestart worden. De opdrachtnemer kan hier geen rechten aan ontlenen.

8.6 Procedure stopzetting en (tussentijdse) beëindiging

Het Rijksvastgoedbedrijf behoudt zich te allen tijde het recht voor om de aanbestedingsprocedure tijdelijk of definitief stop te zetten dan wel om niet over te gaan tot selectie, gunning of opdrachtverlening. In voorkomend geval kan het Rijksvastgoedbedrijf besluiten om een tegemoetkoming in de inschrijvingskosten toe te kennen.

8.7 Wegvallen geselecteerde gegadigde(n)

Indien een geselecteerde gegadigde zich voorafgaand of tijdens de dialoog- en inschrijvingsfase – maar voor het indienen van een inschrijving – terugtrekt of anderszins wegvalt uit de aanbestedingsprocedure, behoudt het Rijksvastgoedbedrijf zich het recht voor om de (krachtens de oorspronkelijke rangorde) opvolgende gegadigde toe te laten tot de dialoog- en inschrijvingsfase om alsnog tot drie inschrijvers te komen.

8.8 Tegemoetkoming inschrijvingskosten

Het Rijksvastgoedbedrijf zal de inschrijvers die een geldige inschrijving hebben ingediend, waaronder de inschrijver die economisch meest voordelige inschrijving heeft gedaan, een tegemoetkoming in de inschrijvingskosten betalen ad € 24.000,00 exclusief btw. Inschrijvers die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming dienen, nadat de opschortende termijn als bedoeld in artikel 4.38.2 ARW 2016 is verstreken, hiertoe een factuur in te dienen bij het Rijksvastgoedbedrijf.

8.9 Integriteit

Het Rijksvastgoedbedrijf kan bij deze aanbestedingsprocedure gebruik maken van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob). De Wet Bibob beoogt onder meer te voorkomen dat door de aanbesteding van overheidsopdrachten als bedoeld in de Wet Bibob, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde criminele activiteiten faciliteert.

Het Rijksvastgoedbedrijf kan aan het Bureau Bibob inzake deze opdracht, die ziet op een bij het Besluit Bibob aangewezen sector, om advies vragen voordat een beslissing wordt genomen inzake de gunning van deze opdracht.

Het advies dat Bureau Bibob op basis van de uitkomst van haar onderzoek uitbrengt, geeft het Rijksvastgoedbedrijf slechts ondersteuning bij zijn eigen inhoudelijke afweging om deze opdracht al dan niet te gunnen dan wel de overeenkomst te ontbinden, dan wel geen toestemming te verlenen dat bepaalde onderaannemers kunnen worden ingeschakeld.

Het Rijksvastgoedbedrijf zal op verzoek informatie verschaffen omtrent de toepassing van de Wet Bibob.

8.10 Blijvend voldoen aan eisen

Indien op enig moment gedurende het verloop van de aanbestedingsprocedure blijkt dat een (geselecteerde) gegadigde en/of inschrijver niet langer voldoet aan de bepalingen zoals vermeld op het dashboard van deze aanbesteding, deze aanbestedingsleidraad en de aanbestedingsleidraad dialoog- en inschrijvingsfase, dan wordt de (geselecteerde) gegadigde en/of inschrijver van verdere deelname aan deze aanbestedingsprocedure uitgesloten.

Indien niet langer wordt voldaan aan de gestelde eisen dan dient een (geselecteerde) gegadigde en/of inschrijver het Rijksvastgoedbedrijf hiervan onverwijld op de hoogte te stellen.

8.11 Past Performance

Het Rijksvastgoedbedrijf past Past Performance toe bij het beoordelen van de geleverde prestaties op de opdracht.

8.12 Verwerking persoonsgegevens

Het Rijksvastgoedbedrijf gebruikt de persoonsgegevens die geselecteerde gegadigden in het kader van het bezoek van de locatie, de inlichtingenbijeenkomst dialoog- en inschrijvingsfase en dialooggesprekken dienen te verstrekken voor het aanmelden van de personen die het bezoek van de locatie, de inlichtingenbijeenkomst dialoog- en inschrijvingsfase en dialooggesprekken namens de geselecteerde gegadigde bijwonen. De rechtsgrondslag voor deze verwerkingen is het gerechtvaardigde belang van het Rijksvastgoedbedrijf om inkoop- en aanbestedingsprocessen uit te kunnen voeren. Zie voor meer informatie [Privacyverklaring Rijksvastgoedbedrijf \(RVB\) | Rijksvastgoedbedrijf](#).

8.13 Toepasselijk recht, forumkeuze en klachtenmeldpunt

8.13.1 Toepasselijk recht

Op de aanbestedingsprocedure en de te sluiten overeenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

8.13.2 Forumkeuze

In aanvulling op het gestelde in artikel 4.41.1 ARW 2016 dienen alle geschillen in het kader van deze aanbestedingsprocedure aanhangig te worden gemaakt bij de bevoegde rechter te 's-Gravenhage. Een geschil wordt geacht aanhangig te zijn gemaakt door het uitbrengen van een dagvaarding, hetgeen moet blijken uit toezending van een kopie van het exploit van de dagvaarding via de berichtenmodule van TenderNed.

8.13.3 Klachten

Klachten kunnen via Postbus.RVB.klachtenmeldpunt@rijksoverheid.nl worden ingediend en dienen te voldoen aan de Klachtenregeling aanbesteden Rijksvastgoedbedrijf die te raadplegen is op [Klachtenregeling aanbesteden Rijksvastgoedbedrijf | Regeling | Rijksvastgoedbedrijf](#).